

Venäjä

Venäjän inflaatio kiihtyi hieman tammikuussa. Kuluttajahintojen nousu oli tammikuussa 5,0 % vuodentakaisesta. Inflaation kiihtymisen taustalla on etenkin ruuan kallistuminen viime kesästä alkaen. Rosstatin pohjainflaatio, josta on poistettu energian, ruuan ja hallinnollisten hintojen vaikutus, oli 4,1 % tammikuussa.

Arvonlisäveron (ALV) korotus 18 %:sta 20 %:iin vuoden vaihteessa vaikutti odotettua vähemmän kuluttajahintojen nousuun tammikuussa. ALV:n korotus näyttäisikin pääosin siirtyvän kuluttajahintoihin vähitellen alkuvuoden aikana.

Vuosi-inflaation ollessa tällä hetkellä keskuspankin ennakoidun inflaation alarajalla (5-5,5 % tämän vuoden lopussa), keskuspankki päätti korkokokouksessaan 8.2. pitää avainkoron ennallaan (7,75 %). Keskuspankki odottaa inflaation asetuvan tavoitellun 4 %:n tuntumaan vuoden 2020 ensimmäisellä puoliskolla. Reaalikorko on edelleen melko korkea, sillä yritysten ottamien yli vuoden pituisten lainojen keskimääräinen nimellinen korko oli joulukuussa 9,2 %.

Venäjän korot ja kuluttajahintojen kasvu

Lähde: Macrobond, Venäjän keskuspankki.

Venäjällä kotitalouksien lainakannan kasvu kiihtyi vuonna 2018. Venäjän keskuspankin mukaan kotitalouksien lainakanta on kasvanut viimeiset kaksi vuotta. Kasvu kiihtyi merkittävästi viime vuoden aikana, ja kotitalouksien yhteenlaskettu lainakanta oli vuoden lopussa 14 900 mrd. ruplaa (220 mrd. USD). Tämä on 22 % enemmän kuin vuotta aiemmin. Edellisen, vuosien 2011–2013, luottobuumien aikana luottojen vuosikasvu oli yli 30 %.

Erityisen nopeasti viime vuonna kasvoi asuntolainojen määrä, mutta myös vakuudettomien kulutusluottojen kasvu oli ripeää. Lainakannan kasvu oli ripeintä Moskovan alueella ja Pietarissa sekä muutamilla Volgan federaatiopiirin alueilla, joissa kaikissa kasvoi nimenomaan asuntoluotto.

Viime vuosien nopean kasvun seurauksena asuntoluottojen osuus kotitalouksien lainakannasta on kasvanut 43 prosenttiin. Lainoista alle prosentti on valuuttamääräisiä.

Luottojen kysyntää tuki korkotason hienoinen lasku. Kotitalouksien ottamien yli vuoden mittaisten ruplamääräisten lainojen keskimääräinen korko oli joulukuussa 12,5 %, kun vuotta aiemmin korko oli 13,5 %. Myös yrityslainakanta kasvoi reippaasti, mutta kasvuvauhti (11 % vuoden takaa) jäi selvästi pienemmäksi kuin kotitalouksien lainakannan kasvu.

Venäjän tavarakaupan ylijäämä viime vuonna aiempaa suurempi. Venäjän tullin tietojen mukaan tavarakaupan ylijäämä kasvoi 212 miljardiin dollariin eli noin 12 prosenttiin bruttokansantuotteesta.

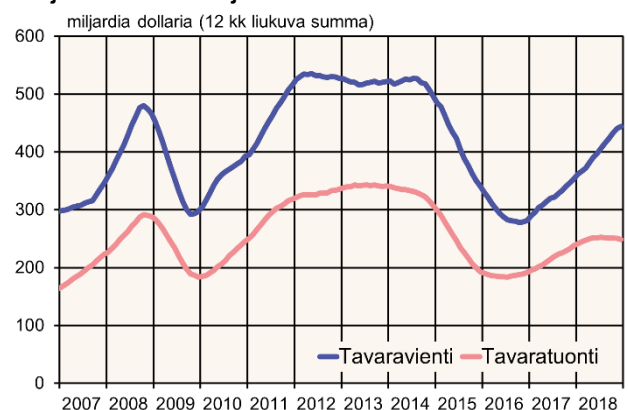
Venäläiset myivät vuonna 2018 tavaroita ulkomaille 26 % edellistä vuotta suuremmalla summalla. Viennin kasvun taustalla on niin määrä- kuin hintamuutoksia, joista osa voi osoittautua tilapäisiksi. Erityisesti Venäjälle tärkeän energian hintaa liittyy suuria vaihteluita.

EU:n osuus tavaraviennistä oli 46 % ja Kiinan 12 %. Tavaraviennin kaksinkolmannesta muodostuu fossiilisten polttoaineista. Öljyn ja kaasun vientimäärät kasvoivat hieman, ja niiden kallistumisen ansiosta niiden viennistä saadut tulot kasvoivat jopa kolmanneksen. Fossiilisten polttoaineiden lisäksi erityisesti metallin ja viljan vienti kasvoi. Syksyllä 2017 korjatun suursadon ansiosta vuonna 2018 Venäjältä vietiin kolmanneksen enemmän vehnää kuin vuonna 2017. Venäjällä tuotetaan noin 10 % maailman vehnästä ja viime vuonna noin puolet siitä on viety ulkomaille.

Venäjän tuonti ei kehittynyt viime vuonna viennin kanssa samassa suhteessa. Venäläiset ostivat vuonna 2018 tavaroita ulkomailta vain 5 % edellistä vuotta suuremmalla summalla. Tuonnin kasvua hillitsi ruplan heikentyminen yli 10 prosentilla dollariin ja euroon nähden.

EU:n osuus tavaratuonnista oli 37 % ja Kiinan 22 %. Puolet tuonnista muodostui koneista, laitteista ja ajoneuvoista. Niiden tuonti kasvoi maltillisesti. Merkittävien tuontituoteryhmien joukossa ovat myös lääkkeet, ruoka ja autot.

Venäjän tavaraviennin ja -tuonnin arvo

Lähde: Tulli.

Kiina

Kiinan väestö kaupunkilaistuu ja vanhenee. Maan tilastoviraston mukaan Kiinan väkiluku oli viime vuoden lopussa 1 395 miljoonaa. Edellisvuodesta väestö kasvoi vain 0,4 % eli 5,3 miljoonalla hengellä. Kasvuvauhti oli hitainta sitten 1960-luvun alun nälkävuosien.

Kaupunkialueiden väkimäärä kasvoi viime vuonna 18 miljoonalla henkilöllä 831 miljoonaan. Maaseudun väkimäärä väheni 13 miljoonalla. Osa kaupunkialueiden väestönkasvusta johtuu kuitenkin kaupunkien laajenemisesta, jolloin aiemmin maaseuduksi luokitellut asuinalueet luokitellaan kaupunkialueeksi. Kaupunkien työllisyystilannetta heijasteleva siirtotyöläisten määrä kasvoi viime vuonna vain 1,8 miljoonalla 288 miljoonaan. Siirtotyöläisten määrän kasvu on hidastunut tasaisesti vuodesta 2010 lähtien.

Työikäisen väestön (16–59 vuotiaat) määrä on pienentynyt jo pitkään ja oli viime vuonna 897 miljoonaa (5 miljoonaa vähemmän kuin vuonna 2017). Yli 60 vuotiaiden määrä kasvoi 9 miljoonalla 249 miljoonaan.

Lapsia syntyi viime vuonna 15,2 miljoonaa, mikä on vähiten sen jälkeen, kun Kiina 2013 höllensi yhden lapsen politiikkaansa. Vuonna 2016 maassa siirryttiin virallisesti kahden lapsen politiikkaan, mutta tämä ei ole näkynyt syntyvytydessä toivotulla tavalla. Syntyvyys oli viime vuonna vain 10,94 per 1 000 asukasta, kun se vuonna 2017 oli 12,43. Kiinan yhteiskuntatieteiden akatemia (CASS) arvioi vastikään, että maan väestömäärä kääntyy laskuun jo vuonna 2027. Arvion mukaan väestö supistuu vuoteen 2065 mennessä 1 170 miljoonaan.

Väkirikkaimmista maista Kiinan väestönkasvu on hitainta. Maailmanpankin arvion mukaan Intian väkiluku ylittää Kiinan jo vuonna 2022. Tällä hetkellä Kiinan työikäisen väestön (Maailmanpankin määritelmässä 15–64 v.) osuus on korkein maailman väkirikkaimmista maista (yli 71 %). Osuus laskee Maailmanpankin arviossa alle 60 prosenttiin vuoteen 2050 mennessä, jolloin Kiinan työikäisen väestön osuus jää esimerkiksi Yhdysvaltoja pienemmäksi.

Joissakin kiinalaisprovinsseissa BKT:n kasvu jäi selvästi tavoitteesta vuonna 2018. Kiinan tilastoviraston mukaan BKT:n reaali kasvu jäi Sisä-Mongoliassa, Liaoningissa, Jilinissä, Hainanilla ja Chongqingissä yli 1 prosenttiyksikön niiden asettamaa tavoitetta hitaammaksi. Näillä alueilla talous kasvoi virallisten tilastojen mukaan 4–6 % vuotta aiemmasta. Useimmilla alueilla BKT kasvoi osapuulleen niiden tavoitteen mukaisesti. Kahden provinssin (Heilongjiang ja Tiibet) BKT-tilastoja ei ole vielä julkaistu.

Reilussa kymmenessä provinssissa BKT kasvoi reaalisesti viime vuonna 6–7 % ja toisessa reilussa kymmenessä provinssissa 7–9 %. Korkeimpia noin 9 prosentin kasvulukua raportoivat Yunnanin ja Guizhoun maakunnat, jotka kuuluvat taloudellisesti Kiinan köyhimpiin alueisiin.

Kiinan suurimmat provinssit ovat isojen valtioiden kokoisia. Guangdongin ja Jiangsun dollarimääräiset BKT:t olivat viime vuonna Espanjan ja Australian talouksien kokoisia. Manner-Kiinan 31 maakunnasta 19 on taloudeltaan Suomea suurempia.

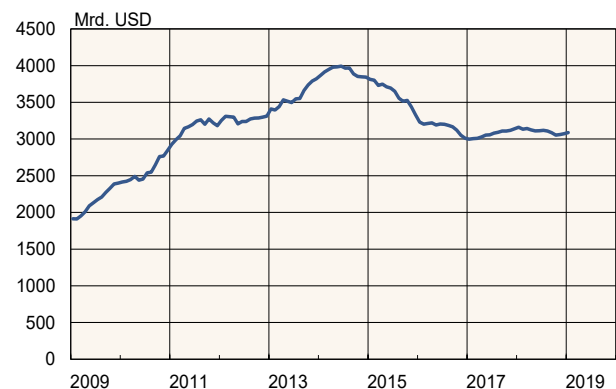
Aluetilastojen luotettavuuteen on pitkään liittynyt epäluuloja. Talouskehitys on keskeisessä asemassa, kun aluepäättäjiä toimintaa arvioidaan. Tämä luo painetta päästä tavoitteiden mukaisiin kasvulukemiin, jotka ovat usein koko maan tavoitetta korkeampia. Alueiden yhteenlaskettu painotettu talouskasvu onkin ollut poikkeuksetta nopeampaa kuin tilastoviraston koko maan virallinen kasvulukuku. Viime vuosina muutamien maakuntien on paljastettu peukaloineen tilastojaan. Myös yritysten tiedetään ilmoittavan tilastovirastolle vääristeltyjä tilastoja.

Kiinan valuuttavarannon arvossa vain vähäisiä muutoksia vuoden 2016 jälkeen. Tammikuun lopussa Kiinan keskuspankin virallisten ulkomaisten varantojen arvo oli 3 186 mrd. dollaria. Ylivoimaisesti suurin osa (97 %) varannoista koostuu valuuttavarannosta eli valuuttamääräisiin velkakirjoihin tehdyistä sijoituksista. Kullan osuus kokonaisvarantojen arvosta on runsaat 2 % ja muiden erien alle 1 %. Kiina ei ilmoita valuuttavarantonsa valuuttajakaumaa.

Kiinalla on maailman ylivoimaisesti suurimmat ulkomaiset reservit. Vaikka kullan osuus keskuspankin varannoista on vähäinen, niin määrällisesti sen noin 1 870 tonnin kultavarannot ovat keskuspankeista kuudenneksi suurimmat. Yhdysvaltojen keskuspankin yli 8 100 tonnin kultavarannot ovat ylivoimaisesti suurimmat, ja sen varannoista kullan osuus on 75 %. Myös seuraavaksi suurimmilla kultavarantojen omistajapankeilla Saksalla, Italialla, Ranskalla ja Venäjällä kullan osuus varantojen kokonaisarvosta on suuri.

Parin vuoden tauon jälkeen Kiinan keskuspankki kasvatti hieman kultavarantoaan tammikuussa. Venäjä sen sijaan on kasvattanut kultavarantojaan voimakkaasti viimeisen kymmenen vuoden aikana noin 2 115 tonniin (19 % varantojen kokonaisarvosta).

Kiinan valuuttavaranto

Lähde: Macrobond